

bliver dog aldrig noget naturligt og ægte Udtryk for vor Tids Smag, vor Tids Skønhedsbegreb, vor Tids Trang. Derfor forekommer det mig, at der vilde komme Præg af det uægte, det søgte og det vilde over Kirken, hvis dette Spir bliver rejst. Det vilde komme til at staa som Produkt af et Indfald, men ikke som Udtryk for en Idé. Det kan aldrig indgaa som noget ægte Led i Mindesmærket, og det vil derfor forringe Mindesmærkets Værdi.

Den højsindede Giver har nævnt et Motiv for sin Handling, som et Par af de foregaaende Talere ere komne ind paa, og som jeg heller ikke kan tie stille til. Hans særlige Motiv til denne Handling skulde være, at han vilde udslette Mindet om 1807, om den største Ulykke, der har ramt Landet og Folket i nyere Tid. Det forekommer mig, at det er en meget daarlig Tjeneste at gøre en Nation at hjælpe den med at udslette Minderne om Ulykken. Jeg ser ikke rettere, end at Minderne om Ulykkerne og Nederlagene have akkurat lige saa stor opdragende Betydning i en Nations Liv som Mindesmærkerne om Bedrifterne, om de lyse og de rige Tider. Det kan mange Gange endogsaa være rigtigt at lade et Mindesmærke staa som halvvejs Ruin netop som et Minde om Ulykkerne, som Slægten har godt af bestandig at tænke paa. En dansk Mand var for en Del Aar siden nede i Paris, og der besøgte han en fransk Adelsmand, som havde et stort og smukt Slot i Nærheden af Hovedstaden. Han lagde Mærke til, at dette Slot var overmaade smukt og vel vedligeholdt, men at der paa Slottets Façade var nogle Menneskehoveder af Sten, og at alle disse Stenhoveder manglede Næsen, de sad alle sammen med ituslaaede Næser. Saa spurgte den danske Mand sin Vært, hvorledes det hang sammen, og Værten svarede: Da nogle tyske Officerer vare indkvarterede her i 1870, morede de sig med i deres ledige Timer at skyde til Maals med deres Pistoler efter disse Stenhoveder, og saaledes fik de efterhaanden knust Næserne paa dem alle sammen. Da Danskeren saa spurgte sin Vært, om han da ikke vilde restaurere dem, svarede han: Tværtimod, jeg har lagt den Servitut paa Ejendommen, at hvem der end kommer i Besiddelse af dette Slot i Fremtiden, maa han ikke sætte disse Næser i Stand, forinden den franske Armé har holdt sit Indtog i Berlin. Jeg giver denne Mand min Tilslutning.

Selv om altsaa Frue Kirke og dens Taarn kunde siges at være et Mindesmærke om Ulykken i 1807, kunde der være god Grund til at beholde det netop som et Minde

om denne Ulykke. Men det er jo slet ikke det, som Kirken staa som et Mindesmærke om. Den staa som et Mindesmærke om det alvorlige, beskedne, strenge og udholdende Arbejde, som den Slægt udførte, der skulde udslette Sporene af Ulykken i 1807 —14. Det er ogsaa blevet fremhævet af et Par af de ærede foregaaende Talere, at det, som Kirken minder om, er den følgende Slægts Bestræbelser for at udslette Sporene af denne Ulykke. Den viser ved hele sin Stil den Alvor, den Strenghed og Nøjsomhed, som prægede den Tid, i Forbindelse med Folkets Tillid og Haab til Fremtiden. Hvis den Tanke virkelig skulde faa Raaderum hos vore Mæcener, at det skulde være en af deres Opgaver at udslette Sporene af vore Ulykker, saa risikere vi minsandten en skønne Dag, at der kommer en, der vil bygge Støtten paa Skamlingsbanken om. Denne Støtte blev, som De sikkert vide, sprængt i Luften af Fjenden i 1864, og da man saa efter Freden tænkte paa at bygge den op igen, var der en, som fik den geniale Idé, som jeg ikke synes nogen kan prise ham nok for, hvis han ligger i sin Grav, nemlig den, at man skulde bygge Støtten op af de sønderbrudte Stumper, man skulde ikke rejse en ny Sten, men netop tage Stykkerne som de laa med afsprængte Hjørner og rejse Støtten op igen af dem. Det er en given Ting, som enhver, der har set Støtten paa Skamlingsbanken, vil være paa det rene med, at Støtten netop derved har faaet tidobbelt Værdi for det danske Folk, den gør 10 Gange mere Nytte, saaledes som den staa, end hvis man havde bygget den op paa ny uden de ødelæggende Spor paa Kanterne. Nej, lad os være glade ved, at de Mænd, som genrejste Støtten paa Skamlingsbanken, ikke vilde udslette Sporene, men netop rejste Støtten, som den er, thi saaledes taler den til os med 10 Gange mere Vægt, end hvis disse Spor vare blevne udslettede.

Det forekommer mig ikke blot at være Uret mod Fortiden, som har rejst denne Kirke, hvis man nu vilde sætte et Spir paa den, Fortiden, som har villet, at den skulde staa som et Minde om den Slægts Arbejde og Virken, men at det ogsaa vilde være en Uret mod Fremtiden, som vilde faa et uægte Mindesmærke i Stedet for et ægte. Men ved Mindesmærker er Ægtheden den største Værdi, der er Ægtheden det skønneste Smykke og Fuldkommenhedens Baand, og tager man Ægtheden bort af et Mindesmærke, ødelægger man en stor Del af Værdien, og det skulde man nødig gøre, heller ikke ved et Mindesmærke som Frue Kirke.